

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 18.6.2014
Deres ref.:
Vår ref.: 14/01699

Råd om motsyklisk kapitalbuffer 2. kvartal 2014

Norges Bank skal utarbeide et beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen til bankene fire ganger i året. I forskrift om nivå på motsyklisk kapitalbuffer av 12. desember 2013 ble bufferkravet fastsatt til 1 prosent fra 30. juni 2015. Den 4. april i år besluttet Finansdepartementet å holde kravet uendret i tråd med råd fra Norges Bank.

Beslutningsgrunnlaget for rådet i andre kvartal 2014 legges fram i Pengepolitisk rapport 2/14. I arbeidet med rådet har Norges Bank og Finanstilsynet utvekslet informasjon og vurderinger.

Norges Bank har som utgangspunkt for sin vurdering at bankene bør bygge opp og holde en motsyklisk kapitalbuffer når finansielle ubalanser bygger seg opp eller har bygd seg opp. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer vil bli vurdert i lys av øvrige krav til bankene. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene kan bufferkravet settes ned for å motvirke at en strammere utlånspraksis forsterker nedgangen. Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel for å finstyre økonomien.

Ifølge forskriften om motsyklisk kapitalbuffer skal beslutningsgrunnlaget «(...) inneholde oversikt over forholdet mellom kreditt og BNP og hvordan dette avviker fra den langsiktige trenden, samt andre indikatorer, og Norges Banks vurdering av systemrisiko som bygges opp eller er bygget opp over tid.» I tillegg til kredittindikatoren har Norges Bank til nå festet seg ved utviklingen i eiendomspriser og hvor stor andel av sin finansiering bankene henter i finansmarkedene.

Fra midten av 1990-tallet til 2008 vokste den samlede kreditten til husholdninger og foretak i fastlandsøkonomien markert raskere enn den økonomiske aktiviteten. Siden finanskrisen har kredittveksten kommet noe ned, og kredittindikatoren har holdt seg nokså stabil. Husholdningenes gjeldsbelastning er høy, og gjelden vokser fortsatt noe raskere enn de disponible inntektene.

Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) anbefaler at det beregnes tekniske referanseverdier for bufferen. Baselkomiteen har foreslått en enkel regel for beregning av en referanseverdi med utgangspunkt i forholdet mellom kreditt og BNP. Den langsiktige trenden i kredittindikatoren kan beregnes på ulike måter. Med Baselkomiteens trendberegning blir referanseverdien 0 prosent. Med en alternativ trendberegning, som erfaringsmessig gir en bedre ledende indikator for kriser, blir referanseverdien ½ prosent.

Veksten i boligprisene var lenge høyere enn veksten i husholdningenes disponible inntekter. I fjor høst falt boligprisene. De siste månedene har prisene steget igjen. Prisindikatoren for næringseiendom ligger høyt, men har falt litt det siste året. Andelen markedsfinansiering har steget i det siste og er nå nær det høye nivået før finanskrisen.

Indikatorene for finansielle ubalanser er på historisk høye nivåer. De er også høyere enn de fleste beregnede langsiktige trendene. Det tyder på at finansielle ubalanser som kan utløse eller forsterke et tilbakeslag i økonomien, har bygd seg opp. Utviklingen den siste tiden indikerer at ubalansene ikke bygger seg videre opp. Det er tegn til at bankene letter noe på kredittpraksisen overfor husholdningene. Skulle boligprisene på ny stige raskere enn husholdningenes inntekter og gjeldsveksten tilta, kan systemrisikoen etter hvert øke.

Ved utgangen av 2013 hadde de største bankene en ren kjernekapitaldekning som lå 1-2 prosent-enheter over det samlede kapitalkravet som gjelder fra 1. juli i år. Bankene hadde god lønnsomhet også i første kvartal.

Norges Bank legger vekt på at mange regulatoriske endringer overfor bankene gjennomføres samtidig. Beslutningen om å utpeke DNB Bank og Nordea Bank Norge som systemviktige banker innebærer at kapitalkravene for disse trappes videre opp fram mot 2016. Også de store sparebankene vil trolig måtte tilpasse seg de høyeste kravene for kapitaldekning.

Norges Banks vurdering er at beslutningsgrunnlaget ikke taler for en endring i bufferkravet nå.

Er det tegn til at finansielle ubalanser bygger seg videre opp, vil Norges Bank gi råd om at bufferkravet økes. Bufferkravet bør ikke uten videre trappes ned selv om det skulle være tegn til at finansielle ubalanser avtar. I lange perioder med lave utlånstap og vekst i formuespriser og kreditt vil det normale være at bankene holder en motsyklisk buffer. Et eventuelt fremtidig råd om å redusere bufferkravet vil bygge på en vurdering av markedsuro, utsikter til tap i bankene og risiko for et kredittrevet tilbakeslag i norsk økonomi.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

Amund Holmsen

Kopi: Finanstilsynet